

ОДГОВОРИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА
УДРУЖЕНИ УПИТНИК СПЕЦИЈАЛНИХ
ИЗВЕСТИЛАЦА УН ЗА ЉУДСКО ПРАВО НА
СИГУРНУ, ЧИСТУ, ЗДРАВУ И ОДРЖИВУ
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ЗА БРАНИОЦЕ
ЉУДСКИХ ПРАВА, ЗА ДОБРО УПРАВЉАЊЕ
ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И ОДЛАГАЊЕ
ОПАСНИХ МАТЕРИЈА И ОТПАДА И РАДНЕ
ГРУПЕ ЗА ПРОИЗВОЉНА ПРИТВАРАЊА -
ХАПШЕЊА АКТИВИСТА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У МАЈДАНПЕКУ

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И
ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ

Датум слања: 26.6.2023. године

Садржај

Увод.....2

Одговори Републике Србије на Упитник Специјалних извештача УН за људско право на сигурну, чисту, здраву и одрживу животну средину, за браниоце људских права, за добро управљање животном средином и одлагање опасних материја и отпада и Радне групе за произвољна притварања - Хапшења активиста за заштиту животне средине у Мајданпеку 3

Responses of Republic of Serbia to the Questionnaire of the UN Special Rapporteur on Human Rights Obligations Relating to the Enjoyment of a Safe, Clean, Healthy and Sustainable Environment, for Human Rights Defenders, on The Implications for Human Rights of the Environmentally Sound Management and Disposal of Hazardous Substances and Waste and the Working Group on Arbitrary Detention (WGAD) - Detention of Four Environmental Activists in the Municipality of Majdanpek 12

Упитник .....Error! Bookmark not defined.

Увод

Посредством Сталне мисије Републике Србије при УН и другим међународним организацијама у Женеви достављен је упитник *Специјалних извештача УН за људско право на сигурну, чисту, здраву и одрживу животну средину, за браниоце људских права, за добро управљање животном средином и одлагање опасних материја и отпада и Радне групе за произвољна притварања* поводом информација које су добили у вези са наводним произвољним притварањем четворо активиста за заштиту животне средине у Општини Мајданпек.

Одговор је сачињен на бази информација које су доставили Министарства унутрашњих послова, Министарства рударства и енергетике, Министарства заштите животне средине и Вишег јавног тужилаштва у Неготину.

Одговори Републике Србије на Упитник Специјалних извештача УН за људско право на сигурну, чисту, здраву и одрживу животну средину, за браниоце људских права, за добро управљање животном средином и одлагање опасних материја и отпада и Радне групе за произвољна притварања – Хапшења активиста за заштиту животне средине у Мајданпеку

По питању извођења радова на брду Комо и планини Старици, желимо да вас информишемо да је у питању процес санација дела планине Старице. Наиме, републички рударски инспектор је 16.12.2021. године је извршио теренски обилазак на планини Старици и визуелним прегледом уочио је, да је косина на крају приступног пута, стрма, скоро вертикална. да је стенска маса кречњак испуцао у виду хоризонталних, вертикалних и косих пукотина. По усменој изјави одговорног лица надзираног субјекта, пре неколико година дошло је до клизања и одроњавања стенске масе која је угрозила запослене раднике, опрему и место извођења рударских радова. Увидом на терену, констатовано је да је стенска маса која је клизала и направила одрон, истог састава као стенска маса изнад зоне приступног пута на којој се налази пукотина ширине око 30 см дужине око 200 м, непознате дубине и небројено мањих пукотина. Узимајући у обзир наведено републички рударски инспектор је наложио да надзирани субјекат предузме хитне мере на извођењу припремних радова у виду сече шуме и растиња како би припремио терен за извођење рударских радова на санацији распуцале стенске масе изнад зоне приступног пута у североисточном боку површинског копа Северни ревер. Радове је потребно извести у циљу спречавања појаве клизања и обрушавања стенског материјала кречњака. У писаној изјави надзираног субјекта о потенцијалној опасности на површинском копу Северни ревер, наведено је, да је измерени угао нагиба косине 51о што је знатно више од прописаних вредности од 38 о. У ту сврху израђена је пројектна документација за санацију терена и након пријаве радова Министарство рударства и енергетике приступило се извођењу радова на санацији терена од стране компаније Serbia Zijin Bor Copper д.о.о.

Дакле наложене мере су оправдане и спроводе се у складу са законима Републике Србије, управо у циљу пре свега заштите живота и здравља радника и мештана који живе на том простору.

Надлежна рударска инспекцијска је констатовала, да за све наведене активности компанија Serbia Zijin Bor Copper д.о.о. има дозволе од ресорног Министарства рударства и енергетике.

Надлежне инспекцијске службе редовно врше инспекцијски надзор над извођењем радова и поштовањем одредби назначених у решењима којима се одобравају истраживања и/или експлоатација минералних сировина.

Желимо да нагласимо да Република Србија и Влада Републике Србије све законске акте па тако и оне који се односе на истраживање и експлоатацију минералних сировина, као и акте који се односе на заштиту животне средине доноси у складу са стандардима и прописима ЕУ.

Zijin Mining Group је стратешки партнер Републике Србије у компанији Serbia Zijin Copper д.о.о.Вор. Ова компанија улаже огромна средства у унапређење и заштиту живота и здравља људи и животне средине.

Министарство рударства и енергетике поступа у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС". бр. 101/15. 95/18 –др. закон и 40/21) и подзаконским актима за област геологије и рударства као и законима који се односе на заштиту животне средине, водећи рачуна о здрављу људи и заштити животне средине.

Министарство заштите животне средине је дало сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину допунског рударског пројекта надвишења флотацијског јаловишта „Ваља Фундата“ у Мајданпеку, у оквиру које су дефинисане мере заштите ваздуха, мере заштите површинских и подземних вода, мере заштите замљишта, мере заштите од буке, мере заштите природе, мере управљања отпадом, мере заштите од удеса и друге мере заштите животне средине, као и планови и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материја, рекултивација, санација и др.).

Чланом 51 ст. 1 тач. 1 Закона о шумама прописано је да је без дозволе сопственика, односно корисника шума забрањено постављање привремених објеката, шатора и оснивање кампова. Корисник шуме у којој је био постављен камп активиста Не дам – Ну дау је Ј.П. "СРБИЈАШУМЕ" Београд, ШГ "Северни кучај" Кучево које је овом тужилаштву и доставило обавештење о активностима на катастарској парцели бр. 624/1 КО Мајданпек, на брду Старица, у делу шуме чији је власник Република Србија, а којом површином газдује (управља) то предузеће. Према достављеној информацији у циљу чије провере је и започет поступак кривичног гоњења пре самог догађаја који је предмет истраге која се води пред овим тужилаштвом, приликом службеног обиласка терена Игор Секулић који у ШГ "Северни Кучај" Кучево обавља послове радног места директор дела предузећа затекао је Николу Драгошановића кога је упозорио на то да се налази у државној шуми, да нема право да ту кампује, пали ватру и баца смеће на шта је Никола Драгошановић реаговао тако што се ухватило левом руком између ногу, десном руком показало средњи прст, узео камен у руку и кренуо према Игору Секулићу говорећи му : Ајде, ајде пичко дођи", због чега је Игор Секулић потрчао ка возилу којим је дошао и заједно са запосленима у привредном друштву Serbia Zijin copper doo, Огранак РМБ који су били са њим, напустио лице места како би био избегнут физички сукоб.

Из изнетог следи да се на право позивају они који то право изводе из неправда, при чему сматрајући себе борцима за заштиту животне средине ни у једном тренутку надлежном тужилаштву нису поднели кривичну пријаву због неког од Кривичним закоником Републике Србије нормираним кривичним делом из групе кривичних дела против животне средине.

Са друге стране, у намери да спрече извођење радова посегли су не само за оштећењем туђе ствари паљењем радне машине, него су том приликом напали и на тело оштећеног радника кинеске националности који је те ноћи само радио свој посао и био довољно прибран да у тренутку када је рударска бушилица већ била запаљена, исту искључи и тек тада искочи из кабине са висине од готово два метра на веома неравну површину. Када је доскачио на земљу један од троје лица које је видео око бушилице креће да га удара металном шипком и то не само ту поред бушилице, већ и након што је покушао да побегне јурећи за њим, којом приликом је задобио лаке телесне повреде које су и потврђене постојећом и тужилаштву достављеном документацијом.

У једном делу навода спомиње се и то како је вршен претрес и да је полиција тражила чак и дрогу. Потпуно је законито да полиција привремено одузме све предмете који се могу дбвести у везу са извршењем кривичног дела, не само оног на које се претрес односи, с тим да је у конкетном случају постојао и основ за овакво поступање јер је у урину осум. Николе Драгошановића приликом прегледа на основу наребе од 27.09.2022. године констатовано присуство ТХЦ, супстанце која се налази на списку опојних дрога.

Дакле, сви наводи о наводом незаконитом посупању су само покушај да се утиче на истрагу посебно у контексту чињенице да је осум. Никола Драгошановић у предистражном поступку у присуству браниоца, као потом и приликом саслушања код јавног тужиоца до детаља описао улогу како своју, тако и осум. Младена Владића и осум. Владимира Божића, донекле умањујући сопствену будући да је приликом испитивања у својству сведока оштећени кинески држављанини управо њега описао као лице које га је тукло. Овакво његово признање у сагласности је и са материјалним траговима, односно ДНК траговима пронађеним на предметима на лицу места, као и са исказом Ненада Миладиновића у односу на кога је истрага обустављена али је касније испитан у својству свсдока којом приликом је, пошто је претходно упозорен на последице лажног сведочења, поновио све оно што је рекао и као осумњичени а односи се на деловање осталих осумњичених критичном приликом.

Немамо сазнања о ангажовању припадника приватних служби обезбеђења. То је унутрашње питање компаније.

Дана 24.09.2022. године у 23:30 часова, телефонским путем НН радник компаније "JinShan Construction", пријавио је да је у кругу рудника на месту "Северни ревир", од стране више НН лица запаљена рударска машина (бушилица). Полицијски службеници Полицијске станице Мајданпек обавили су разговор са кинеским држављанином, који је управљао бушилицом и дошли до сазнања да је више НН лица, са фантомкама на глави, ушло у круг компаније из правца кампа на "Северном ревиру" и гађало камењем рударску машину. Тројица НН лица, од којих је један код себе имао оловну цев за воду, други молотовљев коктел, а трећи имао пиштољ, пришли су машини и кинеском држављанину показали да изађе из ње, што је он и учинио. По изласку из машине, кинеског држављанина су НН лица физички напала на тај начин што су га ударили у руку и леђа, након чега су молотовљевим коктелом запалили кабину бушилице. На лице места, дошли су радници физичко-техничког обезбеђења, комби возилом марке које је такође каменовано од стране НН маскираних лица, услед чега се радници физичко-техничког обезбеђења повлаче ради своје безбедности.

Приликом обиласка кампа од стране полицијских службеника нико није затечен, нити су уочена непозната лица. На месту догађаја нису уочени трагови крви, а кинески држављанин је имао видљиву повреду руке у виду отекине, па се због указивања лекарске помоћи јавио у Хитну службу Дома здравља у Мајданпеку, где су му констатоване лаке телесне повреде. О догађају је обавештен заменик Основног јавног тужилаштва у Неготину, који је наложио вршење увиђаја и прикупљање обавештења од кинеског држављанина који је управљао радном машином.

Дана 25.09.2022. године од стране полицијских службеника групе за сузбијање криминалитета Полицијске станице Мајданпек и инспектора Противпожарне заштите, извршен је увиђај лица места и том приликом утврђено да је на бушилици у паљевини изгорела кабина са командама. Комби који су користили радници физичко-техничког обезбеђења затечен је у кругу где се налазе бараке за становање радника на "Северном

ревиру" и на истом је разбијено бочно десно стакло и оштећена брава са леве стране код возача.

Дана 26.09.2022. године заменик Вишег јавног тужиоца из Неготина је наведени догађај оквалификовала као кривично дело Изазивање националне, расне, верске мржње и нетрпељивости из члана 317. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, након чега су, поступајући по наведеном догађају, полицијски службеници Полицијске станице у Мајданпеку, оперативним путем дошли до сазнања да су у догађајима од дана 24.09.2022. године учествовали активисти групе грађана "Не Дам - Ну Дау", сви из Мајданпека, међу којима и Владимир Божић, као и да би исти могли располагати сазнањима о могућим извршиоцима кривичног дела. Након добијања наредби за претресање станова и других просторија од стране судије за претходни поступак Вишег суда у Неготину и извршених претреса станова наведених лица, иста су позвана у просторије Полицијске станице Мајданпек.

По завршетку полицијских радњи, а по налогу Вишег јавног тужиоца Неготин, за три лица укључујући и Владимира Божића, одређено је задржавање до 48 сати због постојања основа сумње да су извршили кривична дела Изазивања националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из члана 317. ст. 1. и Неовлашћено држање опојних дрога из чл. 246а Кривичног законика.

Дана 27.09.2022. године настављено је са претресима станова лица за која постоје оперативна сазнања да су учесници догађаја од дана 24.09.2022. године, као и да би могли располагати сазнањима о могућим извршиоцима наведеног кривичног дела. По добијеним наредбама од стране судије за претходни поступак Вишег суда у Неготину извршени су претреси станова и других просторија код укупно 6 лица међу којима су и Ненад Ковачевић, Драган Дмитровић, Никола Драгошановић и Младен Владић, сви из Мајданпека. Након завршених претреса, лица су позвана у просторије Полицијске станице Мајданпек. По завршетку полицијских радњи, а по налогу Вишег јавног тужиоца у Неготину, Николи Драгошановићу и још једном лицу одређено је задржавање до 48 сати, због постојања основа сумње да су извршили кривично дело Изазивања националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из члана 317. ст. 1. Кривичног законика. За исто кривично дело терете се и: Драган Дмитровић, против кога је кривична пријава поднета у редовном поступку, једно лице које се у том тренутку налазио на издржавању казне затвора у Окружном затвору Неготин, а за кога се основано сумња да је за време одобреног викенда учествовао у извршењу наведеног кривичног дела и Младен Владић, који је, сазнавши шта се дешава, напустио Мајданпек и склонио се на непознату локацију, због чега је по налогу Вишег јавног тужиоца за истим расписана полицијска потрага.

Осумњичени Младен Владић је више пута безуспешно потраживан на адреси становања, код родитеља, рођака и пријатеља. Утврђено је да Младен Владић преко свог "Facebook" профила, под именом Младен Владић, као и са лажног профила под именом Марко Петровић и профила "група грађана Не Дам" објављује слике полицијских службеника уз које иде и текст у коме се шири мржња и позива на линч полицијских службеника који су учествовали у претресима и саслушању лица која су, поред Владића, учествовала у извршењу наведеног кривичног дела. Поред објављивања слика и текстова усмерених против полицијских службеника, Младен Владић је са наведених профила преко апликације "Messenger" и кроз коментаре на одређеним објавама, слао претеће поруке полицијским службеницима и њиховим породицама, због чега су полицијски службеници пријављивали догађаје, подносили кривичне пријаве на записник, о чему је обавештавано Више јавно тужилаштво у Неготину. Од стране Вишег јавног тужилаштва у Неготину дела

су квалификована као кривична дела Угрожавање сигурности из члана 138. став 3. Кривичног законика.

Дана 06.10.2022. године у 12:00 часова осумњичени Младен Владић је приступио у просторије Вишег јавног тужилаштва у Неготину са адвокатом-браниоцем кога је сам изабрао и дао му пуномоћје. Након саслушања, од стране Вишег јавног тужиоца одређен му је притвор до тридесет дана. По изласку из притворске јединице, Младен Владићу продужен је притвор у просторијама у којима станује. Такође, Младен Владић мења свог браниоца и пуномоћје даје адвокатици из Београда.

Дана 28. и 29.09.2022. године, путем друштвене мреже "Facebook", Драган Дмитровић поделио је снимак који је претходно објављен на порталима "NI info" званичном порталу телевизије "NI" и порталу телевизије "Nova S". На снимку Дмитровић даје изјаву да је дана 27.09.2022. године, док је боравио у просторијама Полицијске станице Мајданпек, од стране инспектора добио "бруталне ударце" шакама у пределу леђа, лица и главе, а да му је такође и прећено смрћу. О напред наведеном обавештен је Виши јавни тужилац у Неготину, који је наложио да се лице Драган Дмитровић, у својству грађана, позове у просторије Полицијске станице Мајданпек, ради прикупљања обавештења на околности које наводи у снимку.

Дана 03.10.2022. године обављен је разговор са Драганом Дмитровићем и на питање да ли се дана 27., 28. или 29.09.2022. године, због повреда које су му дана 27.09.2022. године наводно нанете од стране полицијских службеника у Полицијској станици у Мајданпеку јавио, ради указивања лекарске помоћи, Здравственом центру у Мајданпеку, исти је изјавио да није, нити је позвао Хитну помоћ, из разлога што је у том тренутку био јако уплашен и узнемирен. Уз консултацију са Вишим јавним тужиоцем у Неготину, Дмитровићу је дана 03.10.2022. године понуђено да се ради утврђивања степена повреда, које су му наводно нанете 27.09.2022. године од стране полицијских службеника, обави преглед у Здравственом центру у Мајданпеку. Лице се добровољно, у пратњи полицијског службеника, јавило у Здравствени центар. Након обављених прегледа лекара специјалиста, Дмитровићу нису утврђене повреде у пределу лица, главе и леђа (како он наводи у снимку који су објавили медији), већ су му утврђене повреде на другим деловима тела, које су у фази ресорпције, те постоји основана сумња да су Дмитровићеве повреде, које су утврђене од стране лекара, могле настати дана 09.09.2022. године, у тучи са кинеским држављанима.

На околности догађаја, везано за објављивање снимка од стране Драгана Дмитровића, на друштвеној мрежи "Facebook", обавештена је Виши јавни тужилац у Неготину. Због преношења лажних вести и тврдњи у јавности и изазивања панике, са циљем да се изазове осећај незадовољства, револта и неодобравања у односу на полицијске службенике Министарства унутрашњих послова, који обављају своје послове у складу са законским овлашћењима, иста је дело оквалификовала као кривично дело Изазивање панике и нереда из члана 343. став 2. у вези става 1. Кривичног законика Републике Србије.

Против Драгана Дмитровића је дана 07.10.2022. године поднета кривична пријава за кривично дело Изазивање панике и нереда из члана 343. став 2. у вези става 1. Кривичног законика Републике Србије.

Поред свега горе наведеног, утврђено је да је већина активисти групе грађана "Не дам - Ну дау", који су осумњичени за кривично дело Изазивање националне, расне, верске

мржње и нетрпељивости из члана 317. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, након изласка из притворске јединице, мењају своје браниоце и пуномоћја дају адвокатици из Београда. Такође, они који су признали извршење наведеног кривичног дела, мењају исказе и на друштвеним мрежама објављују видеа у којима говоре да су дела признали након бруталног премлаћивања од стране полицијских службеника у Полицијској станици Мајданпек.

Један од активиста групе грађана "Не дам - Ну дау" из Мајданпека, осумњичен за кривично дело Изазивање националне, расне, верске мржње и нетрпељивости из члана 317. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, пред Вишим јавним тужиоцем у Неготину признао је извршење кривичног дела, описао сам чин извршења наведеног дела и навео све учеснике који су учествовали у организацији и извршењу кривичног дела. Страхујући за своју безбедност и безбедност своје породице, дана 24.10., 03.11. и 11.11.2022. године Полицијској станици у Мајданпеку лично је пријавио да му је, због непромењеног исказа, прећено од стране појединих активиста групе грађана "Не Дам - Ну Дау" преко друштвених мрежа, а и лично, као и да је вршен притисак како би променио своју изјаву коју је дао у Вишем јавном тужилаштву у Неготину. Такође је изнео да је од стране активиста вршен притисак на њега да промени свог браниоца и за браниоца узме адвокатицу из Београда, која ће му, након што је контактира, објаснити шта треба да ради и каже. О наведеним догађајима обавештено је Више јавно тужилаштво у Неготину, које је дела квалификовало као Угрожавање сигурности из члана 138. став 3. Кривичног законика, док су од лица узете кривичне пријаве на записнике, које су прослеђене Вишем јавном тужилаштву у Неготину на даљу надлежност.

Због догађаја од дана 24.09.2022. године, Полицијску станицу у Мајданпеку, су дана 05.10.2022. године обишала три представника Заштитника грађана Републике Србије. Од стране представника Заштитника грађана извршено је прикупљање потребних обавештења и остварен је увид у комплетне списе предмета. Полицијској станици Мајданпек, од стране Заштитника грађана, уручен је Закључак Заштитника грађана дел. број 2091/22. Такође су дана 25.10.2022. године Полицијску станицу Мајданпек обишла два полицијска службеника Сектора унутрашње контроле, који су извршили прикупљање потребних обавештења и остварили увид у комплетне списе предмета у вези са догађајем од дана 24.09.2022. године.

У вези са наводима о прекорачењу службених овлашћења од стране полицијских службеника, обавештавамо да су полицијски службеници Сектора унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије поступали по четири захтева Основног јавног тужилаштва у Неготину, Одељења у Мајданпеку, те су у складу са чланом 225. Закона о полицији, извршили контролу законитости рада полицијских службеника Полицијске управе у Бору, у погледу поштовања и заштите људских права и слобода, приликом примене полицијских овлашћења према појединим грађанима Мајданпека, о чему су на основу увида у службену документацију и након прикупљених обавештења, сачињавани извештаји који су сагласно члану 282. ставу 5. Законика о кривичном поступку, достављани Основном јавном тужилаштву у Неготину, Одељење у Мајданпеку, на надлежност и одлучивање.

1. Дана 18.10.2022. године, Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије од стране Основног јавног тужилаштва у Неготину, Одељење у Мајданпеку, достављен је захтев од 12.10.2022. године, ради провере навода из кривичне пријаве адвокатице из Београда, пуномоћника оштећеног Драгана Дмитровића из Мајданпека, у којој се указује да су полицијски службеници Полицијске станице

Мајданпек и Полицијске станице Кладово, извршили кривична дела Изнуђивање исказа из чл. 136. ст. 1. и Злостављање и мучење из чл. 137. ст. 3. Кривичног законика према Драгану Дмитривићу. Такође, Сектору унутрашње контроле, дана 03.10.2022. године, путем електронске поште, иста адвокатица из Београда доставила је идентично писано обраћање. Дана 18.10.2022. године, Сектору унутрашње контроле, путем електронске поште, иста адвокатица из Београда, пуномоћник оштећеног Николе Драгошановића из Мајданпека, доставила је писани поднесак у коме се указује да су полицијски службеници Полицијске станице Мајданпек и Полицијске станице Кладово, извршили кривична дела Изнуђивање исказа из чл. 136. ст. 1. и Злостављање и мучење из чл. 137. ст. 3. Кривичног законика, према Николи Драгошановићу. Дана 19.10.2022. године, Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије достављен је закључак Заштитника грађана, којим се покреће испитни поступак рада Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције, Полицијске управе у Бору, Полицијске станице Мајданпек, у коме је наведено да ће Заштитник грађана прикупити потребна обавештења и извршити увид у релевантну документацију и видео записе непосредно у Полицијској станици Мајданпек. Дана 19.10.2022. године, народни посланик и члан Одбора за одбрану и унутрашње послове, доставио је захтев за достављање извештаја у вези догађаја који су се претходних месец дана одигравали на подручју општине Мајданпек, а који су у вези са супротстављањем грађана рушењу планине Старица, којом приликом су од стране полицијских службеника Полицијске управе у Бору, предузимане службене мере и радње према истим. Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије, дана 19.10.2022. године, путем електронске поште, достављена су два линка у вези са изјавама Николе Драгошановића из Мајданпека, у којима наводи да је у просторијама Полицијске станице Мајданпек, доживео тортуру од стране полицијских службеника Полицијске управе у Бору.

Полицијски службеници Сектора унутрашње контроле, су на основу прикупљених обавештења, обављених разговора и увида у документацију сачинили извештај 01.11.2022. године о извршеним проверама навода из кривичних пријава адвокатице из Београда, као и навода из писаних обраћања народног посланика и члана Одбора за одбрану и унутрашње послове и још једног лица, који је писано обраћање доставио електронском поштом. Извештај је достављен Основном јавном тужилаштву у Неготину, Одељење у Мајданпеку, на надлежност и одлучивање.

2. Дана 08.11.2022. године, Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије, од стране Основног јавног тужилаштва у Неготину, Одељење у Мајданпеку, достављен је захтев од 02.11.2022. године, ради провере навода из кривичне пријаве адвокатице из Београда, пуномоћника оштећеног Николе Драгошановића из Мајданпека, у којој се указује да су полицијски службеници Полицијске станице Мајданпек и Полицијске станице Кладово, извршили кривична дела Изнуђивање исказа из чл. 136. ст. 1. и Злостављање и мучење из чл. 137. ст. 3. Кривичног законика.

Полицијски службеници Сектора унутрашње контроле, су на основу прикупљених обавештења, обављених разговора и увида у документацију сачинили извештај од 01.11.2022. године о извршеним проверама, навода из кривичних пријава адвокатице из Београда који су доставили Основном јавном тужилаштву у Неготину, Одељење у Мајданпеку, на надлежност и одлучивање.

3. Дана 08.11.2022. године, Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије, од стране Основног јавног тужилаштва у Неготину, Одељење у Мајданпеку, достављен је захтев од 15.11.2022. године, ради провере навода из кривичне

пријаве групе грађана "Не дам!", у којој се указује да су полицијски службеници Полицијске станице Мајданпек и Полицијске станице Кладово, извршили кривична дела Изнуђивање исказа из чл. 136. ст. 1. и Злостављање и мучење из чл. 137. ст. 3. Кривичног законика, према Владимиру Божићу и још једном лицу, обојица из Мајданпека.

Полицијски службеници Сектора унутрашње контроле, су на основу прикупљених обавештења, обављених разговора и увида у документацију сачинили извештај од 15.12.2022. године, о извршеним проверама, који су доставили Основном јавном тужилаштву у Неготину, Одељење у Мајданпеку, на надлежност и одлучивање.

4. Дана 30.12.2022. године, Сектору унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова Републике Србије, од стране Основног јавног тужилаштва у Неготину, Одељење у Мајданпеку, достављен је захтев од 27.12.2022. године, ради прикупљања обавештења од полицијског службеника Полицијске станице Мајданпек и прибављања лекарских извештаја из Здравственог центра Неготин, за Владимира Божића и још једно лице, обојица из Мајданпека.

Полицијски службеници Сектора унутрашње контроле, поступили су по наведеном захтеву и актом од 26.01.2023. године, о томе су обавестили Основно јавно тужилаштво у Неготину, Одељење у Мајданпеку.

Сагласно одредби чл. 294 ст. 1 КЗ-а 26. септембра 2022. године, поступајући јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Неготину је одредила задржавање према осум. Владимиру Божићу и осум. Ивану Ђорђевићу, а 27. септембра 2022. године и према осум. Николи Драгошановићу и осум. Ненаду Миладиновићу.

Сваком од њих је по одобрењу јавног тужиоца полиција донела и уручила решење о задржавању у коме је садржана и правана поука о праву на жалбу која се подноси Судији за претходни поступак Вишег суда у Неготину у року од 6 сати од пријема решења. Приликом уручења решења свој четворици осумњичених били су одређени браниоци по службеној дужности јер у том тренутку нису хтели да лично ангажују браниоце.

Сва ова лица су потом у законском року од 48 сати приведена јавом тужиоцу ради саслушања. По саслушању предлог за одређивање притвора поднет је надлежном судији за претходни поступак Вишег суда у Неготину и то према осум. Владимиру Божићу, осум. Ивану Ђорђевићу и осум. Николи Драгошановићу, док је према осум. Ненаду Миладиновићу судији поднет предлог да се у односу на њега, а у циљу обезбеђења присуства у кривичном поступку, одреди мера забране напуштања боравишта који је након разматрања списка предмета притвор и одредио у тајању до 30 дана.

Дакле, навод да је тужилац одредио притвор је неоснован јер таква могућности није ни предвиђена Закоником о кривичном поступку, већ је у овом, као и у сваком другом случају у потпуности испоштована законска регулатива. При том, лице чија су права, према садржини достављеног писма, у погледу наведеног произвољног притварања повређена, Драган Дмитровић, нити је задржан, нити је према њему касније предложен притвор. Иначе, тачно је да се мера притвора спроводи не у Мајданпеку одакле су притворена лица, већ у 70 км удаљеном Неготину али ово из разлога јер за подручје Вишег суда у Неготину које обухвата територија општина Кладово, Мајданпек и Неготин, само у Неготину постоји Округли затвор у коме се мора може спровести.

Осум. Младен Владић није задржан у смислу одредбе чл. 294 ст. 1 ЗКП-а јер у Полицијској станици у Мајданпеку није могао да буде испитан с обзиром на то да је правосудним органима био недоступан све до 6. октобра 2023. године када се, у присуству ангажованог браниоца, јавио у Више јавно тужилаштво у Неготину. Након његовог саслушања предлог за одређивање притвора поднет је судији за претходни поступак Вишег суда у Неготину, која је по одржаном рочишту притвор у трајању до 30 дана и одредила.

Дана 09.09.2022. године у 11:01 часова телефонским путем је примљена пријава да су активисти који се противе извођењу радова на планини Старица у Мајданпеку, нападнути од стране неколико кинеских држављана. О догађају је обавештен заменик Основног јавног тужиоца у Неготину, која је наложила да се утврди идентитет лица учесника догађаја, прикупе потребна обавештења, утврди степен задобијених повреда и тужилаштву достави извештај.

Дана 09.09.2022. године у 11:04 часова телефонским путем правник у руднику компаније "Serbia Zijin Copper DOO" - огранак РБМ Мајданпек, је пријавио да неколико активиста који се противе извођењу радова на планини Старица у Мајданпеку, каменују опрему за извођење радова на коти 740 "Северног ревира". Од стране полицијских службеника утврђено је да нема оштећења на опреми за извођење радова. О догађају је обавештена заменик Основног јавног тужиоца у Неготину, која се изјаснила да нема елемената кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности.

Дана 09.09.2022. године у 14:00 часова патроли полиције се обратио Владимир Божих и пријавио да је од стране радника компаније истоварена земља и камење на шумском локалном путу на планини Старица. О догађају је обавештена заменик Основног јавног тужиоца у Неготину, која се изјаснила да нема елемената кривичног дела, ни прекршаја за које се гоњење предузима по службеној дужности.

Дана 09.09.2022. године у 17:45 часова, телефонским путем радник физичко - техничког обезбеђења, је пријавио да је у круг рудника ушло око 20 активиста који се противе извођењу радова на радилишту на планини Старица. О догађају је обавештена заменик Основног јавног тужиоца у Неготину, која се изјаснила да нема елемената кривичног дела, ни прекршаја за које се гоњење предузима по службеној дужности.

Responses of Republic of Serbia to the Questionnaire of the UN Special Rapporteur on Human Rights Obligations Relating to the Enjoyment of a Safe, Clean, Healthy and Sustainable Environment, for Human Rights Defenders, on The Implications for Human Rights of the Environmentally Sound Management and Disposal of Hazardous Substances and Waste and the Working Group on Arbitrary Detention (WGAD) - Detention of Four Environmental Activists in the Municipality of Majdanpek

On the issue of execution of works on hill Komo and Starica mountain, we would like to inform you that it concerns a rehabilitation process on a part of Starica mountain. On 16 December 2021 Republic Mining Inspector made a visual field inspection on the Starica mountain and noticed that the slope at the end of the access road is steep, almost vertical, and that horizontal, vertical, and oblique cracks are visible on the limestone rock mass. According to the oral statement by the responsible person at the supervised entity, a few years ago there was a slide and landslide of the rock mass endangering the workers, equipment, and the mining work site. An on-site inspection established that the rock mass that slid and caused the landslide was of the same composition as the rock mass above the access road zone where there is a crack about 30 cm wide and 200 m long of unknown depth, along with countless smaller cracks. Considering the above, the Republic Mining Inspector ordered that the supervised entity take urgent measures to carry out preparatory works including the clearing of woods and forests to prepare the ground for mining works on the rehabilitation of the cracked rock mass above the access road zone in the north-east flank of the Severni revir open-pit mine. The works are necessary in order to prevent the sliding and crushing of the limestone rock. In the written statement on potential dangers at the open-pit mine Severni revir, the supervised entity stated that the measured slope angle is 51° which significantly exceeds the prescribed 38°. The project documentation for terrain rehabilitation was prepared and, after issuing the notification of works, the Ministry of Mining and Energy started the terrain rehabilitation works, carried out by the company Serbia Zijin Copper doo Bor.

Therefore, the ordered measures were justified and carried out in accordance with the laws of the Republic of Serbia, with the prime aim to protect the lives and health of workers and residents living in that area.

The competent mining inspectorate found that the company Serbia Zijin Bor Copper d.o.o. has permits for all the above activities from the relevant Ministry of Mining and Energy.

Competent inspection services regularly carry out inspection supervision over the performance of works and compliance with the provisions indicated in the decisions approving research and/or exploitation of mineral raw materials.

We would like to emphasise that the Republic of Serbia and the Government of the Republic of Serbia pass all legal acts in accordance with EU standards and regulations, including those related to the exploration and exploitation of mineral resources and environmental protection.

Zijin Mining Group is a strategic partner of the Republic of Serbia as the company Serbia Zijin Copper d.o.o. Bor. This company is investing large resources in the improvement and protection of life and health of people and the environment.

The Ministry of Mining and Energy acts in accordance with the Law on Mining and Geological Research (The Official Gazette of the RS no. 101/15. 95/18 -as amended, and 40/21) and by-laws pertaining to geology and mining, as well as laws related to environmental protection, taking into account human health and environmental protection.

The Ministry of Environmental Protection has approved the Environmental Impact Assessment Study of the additional mining project of raising the flotation tailings "Valja Fundata" in Majdanpek, which defines air protection measures, surface and underground water protection measures, soil protection measures, noise protection measures, nature protection measures, waste management measures, accident protection measures and other environmental protection measures, as well as plans and technical solutions for environmental protection (recycling, treatment and disposal of waste materials, recultivation, rehabilitation, etc.).

Article 51, paragraph 1 item 1 of the Law on Forests stipulates that without the permission of the forest owner, that is, the user, it shall be prohibited to make temporary improvements, tents, or campsites. The forest user where the Ne dam - Nu dau activist camp was set up is PE "SRBIJAŠUME" Belgrade, ŠG "Severni kučaj" Kučevo, which submitted to this prosecutor's office a notification about the activities on the cadastral plot no. 624/1 CM Majdanpek, on the Starica hill, in a part owned by the Republic of Serbia, managed by the said public enterprise. According to the submitted information, based on which criminal prosecution procedure was initiated prior to the event itself, which is the subject of the investigation conducted before this prosecution, during an official field inspection, Igor Sekulić, who performs the duties of the director in the "Severni Kučaj" Forest management in Kučevo, found Nikola Dragošanović, whom he warned that he was in the state forest, that he had no right to camp there, light a fire or throw garbage, to which Nikola Dragošanović reacted by grabbing himself between his legs with his left hand and showing the middle finger with his right hand, and grabbed a stone and walked towards Igor Sekulić, saying: "Come on, come on you pussy", prompting Igor Sekulić to ran towards the vehicle, and together with employees of the Serbia Zijin copper doo, Branch RMB, left the scene in order to avoid physical confrontation.

It follows that the right to protest is invoked by those who act outside legal scope, while considering themselves protectors of the environment, who failed to submit a criminal complaint to the competent prosecutor's office for any of the criminal offenses regulated by the Criminal Code of the Republic of Serbia pertaining to criminal offenses against environment.

In their attempt to prevent the performance of works, they did not only damage other people's property by setting fire to the work machine, but they also attacked the injured worker, a Chinese national, who was just doing his job that night, and who was composed enough at the moment when the mining drill was on fire to turn it off and jump out of the cabin from a height of almost two meters onto a very uneven surface. When he landed on the ground, one of the three people he saw around the drill started hitting him with a metal bar and continued to chase him and hit him when he tried to run away. The man sustained minor injuries that were confirmed by the existing documentation submitted to the prosecution.

It was also mentioned that the police carried out a search and even looked for drugs. The police can legally temporarily confiscate all items that can be linked to the commission of a criminal offense, and not only the offense to which the search is related, and in this specific case there was grounds for such action because during the inspection based on the order of 09/27/2022, the presence of THC was detected in the urine of the suspect Nikola Dragošanović, a substance that is on the list of narcotic drugs.

Therefore, all allegations of alleged illegal behaviour are only an attempt to influence the investigation, especially in the context of the fact that the suspect Nikola Dragošanić in the pre-investigation process in the presence of the defence attorney, as well as during the hearing by the public prosecutor, described in detail both his role and that of the suspect Mladen Vldic and the suspect Vladimir Božić, somewhat diminishing his own role since during the interrogation the injured Chinese citizen designated him as the person who attacked him. His confession was in agreement with the material evidence, ie. the DNA traces found on the objects at the scene, as well as with the testimony by Nenad Miladinović, who was excluded from the investigation but he was later questioned as a witness and, after being warned about the consequences of false testimony, he repeated everything he said as a suspect about the actions of other suspects.

We have no information about the engagement of members of private security services. That is an internal company matter.

On 24 September 2022 at 11:30 p.m., an employee of the "JinShan Construction" company reported by telephone that a mining machine (drill) had been set on fire by several unidentified persons in the vicinity of the mine at the "Severni revir" site. The police officers of the Majdanpek Police Station interviewed the Chinese citizen, who was operating the drill, and learned that several unknown persons, with masks on their heads, entered the company grounds from the direction of "Severni revir" and threw stones at the mining machine. Three unidentified persons, one of whom had a lead pipe, another a Molotov cocktail, and the third a gun, approached the machine and told the Chinese citizen to get out of it, which he did. After getting out of the machine, the Chinese citizen was physically attacked by unidentified persons who hit him in the arm and back, after which they set the drill cabin on fire with a Molotov cocktail. Physical and technical security workers came to the scene in a van that was also stoned by unidentified masked persons, as a result of which the physical and technical security workers retreated for their own safety.

During the tour of the camp by police officers, no one was found, nor were any unknown persons sighted. No traces of blood were observed at the scene, and the Chinese citizen had a visible injury to his hand in the form of swelling, so he reported to the Medical Center in Majdanpek for medical assistance where he was treated for minor injuries. The deputy Public Prosecutor in Negotin was informed about the incident, who ordered an investigation and collection of information from the Chinese citizen who was operating the machine.

On 25 September 2022 the police officers of the crime prevention group of the Majdanpek Police Station and the fire protection inspector investigated the scene, and determined that the control cabin on the drill was burned down. The van used by the security workers was found in the area near the workers' housing barracks at "Severni revir" and the right-side window was broken and the lock on the driver's side was damaged.

On 26 September 2022 Deputy Higher Public Prosecutor from Negotin qualified the above event as a criminal offense of inciting national, racial, religious hatred and intolerance from Article 317, paragraph 2, in connection with paragraph 1 of the Criminal Code, after which, acting on the above-mentioned event, the police officers of the Police Station in Majdanpek, discovered that activists of the group of citizens "Ne Dam - Nu Dau", all from Majdanpek, including Vladimir Božić participated in the events of 24 September 2022, as well as that they could have information about possible perpetrators of the crime. After obtaining search warrants for the apartments and other premises from the judge for the preliminary

proceedings of the High Court in Negotin and after performing the search of the apartments, the suspects were called to appear at the Majdanpek Police Station.

At the order of the Higher Public Prosecutor in Negotin, three persons, including Vladimir Božić, were detained up to 48 hours on suspicion that they had committed the criminal acts of inciting national, racial, and religious hatred and intolerance from Article 317, paragraph 1, and unauthorised possession of illicit drugs from Article 246a of the Criminal Code. On 27 September 2022 the police searched the apartments of persons suspected of participating in the event of 24 September 2022, who could have information about the possible perpetrators of the aforementioned criminal act. According to the orders received by the judge in the preliminary proceedings of the High Court in Negotin, the apartments and other premises of a total of 6 persons were searched, including Nenad Kovačević, Dragan Dmitrović, Nikola Dragošanić and Mladen Vladić, all from Majdanpek. After the searches were completed, the persons were called to the Majdanpek Police Station. The Higher Public Prosecutor in Negotin ordered Nikola Dragošanić and another person to remain in custody up to 48 hours, due to the existence of grounds for suspicion that they committed the criminal act of inciting national, racial and religious hatred and intolerance from Article 317, paragraph 1 of the Criminal Code. The following persons were also charged with the same criminal offense: Dragan Dmitrović, against whom a criminal charge was filed in the regular procedure, one person who is serving a prison sentence in the Negotin District Prison, and who is suspected of participating in the commission of the criminal offense during the weekend release program, and Mladen Vladić, who, having learned what was happening, left Majdanpek and took refuge at an unknown location, which is why a police search was ordered by the Higher Public Prosecutor.

Suspect Mladen Vladić was unavailable several times at his home address, parents, relatives, and friends. It was established that Mladen Vladić used two Facebook profiles, one under the name Mladen Vladić and one fake profile under the name of Marko Petrović and the profile "Citizens' Group Ne Dam" to publish photos of police officers, along with a text spreading hatred and calling to the lynching of police officers who participated in the searches and interrogation of persons who, in addition to Vladić, participated in the perpetration of the criminal act. In addition to publishing pictures and texts directed against police officers, Mladen Vladić sent threatening messages to police officers and their families via Messenger application and through comments on certain posts, which is why police officers reported the incidents and filed criminal charges, of which the Higher Public Prosecutor's Office in Negotin was informed. The Higher Public Prosecutor's Office in Negotin qualified the acts as endangerment of safety from Article 138, paragraph 3 of the Criminal Code.

On 6 October 2022, at 12:00 p.m., the suspect Mladen Vladić came to the Higher Public Prosecutor's Office in Negotin with his lawyer. After the hearing, the Higher Public Prosecutor ordered him to be detained for up to thirty days. After leaving the detention unit, Mladen Vladić was ordered home detention at his place of residence. Mladen Vladić changed his lawyer and give a power of attorney to a lawyer from Belgrade.

On 28 and 29 September 2022 Dragan Dmitrović shared a video on Facebook that was previously published on the NI info portal, the official portal of the NI Television, and the Nova S Television portal. In the video, Dmitrović made a statement that on 27 September 2022, while at the Police station in Majdanpek, the inspector landed "brutal blows with a fist" on his back, face, and head, and that he also received threats against his life. The Higher Public Prosecutor in Negotin was informed about the above, and ordered that that Dragan Dmitrović be called to

the premises of the Majdanpek Police Station, as a citizen, and provide information on the circumstances related to the statements he made in the video.

On 3 October 2022 Dragan Dmitrović was interviewed and when asked whether on 27,28, or 29 September 2022 he reported to the Medical Center in Majdanpek to receive medical assistance due to the injuries allegedly inflicted on 27 October 2022 by the police officers at the Police Station in Majdanpek, he stated that he did not, nor did he call the Emergency Service, because he was very scared and upset at that moment. In consultation with the Higher Public Prosecutor in Negotin, on 3 October 2022 Dmitrović was offered to be examined at the Medical Center in Majdanpek, for the purpose of determining the degree of injuries allegedly inflicted on him on 27 September 2022 by police officers. He agreed and was accompanied by a police officer to the Medical Center. After examination by specialists, no injuries were found on Dmitrović's face, head or back (as he stated in the video published by the media), but injuries were found on other parts of his body, all in the healing phase, which brought on suspicion that these injuries, as determined by the doctor, could have been sustained on 9 September 2022, in a fight with Chinese citizens.

The Higher Public Prosecutor in Negotin was informed about the circumstances of the event, related to the video published by Dragan Dmitrović on Facebook. Due to dissemination of false news and claims in the public and causing panic, with the aim of causing a feeling of dissatisfaction, revolt, and disapproval in relation to the police officers of the Ministry of Internal Affairs, who perform their duties in accordance with the legal mandate, the offense was qualified as the criminal offense of causing panic and public disorder from Article 343, paragraph 2, in connection with paragraph 1 of the Criminal Code of the Republic of Serbia.

On 7 October 2022 a criminal complaint was filed against Dragan Dmitrović for the criminal offense of causing panic and public disorder from Article 343, paragraph 2, in connection with paragraph 1 of the Criminal Code of the Republic of Serbia.

In addition to all the above, it was established that most of the activists of the "Ne dam - Nu dau" group of citizens who were suspected of the criminal offense of inciting national, racial, religious hatred and intolerance from Article 317, paragraph 2, in connection with paragraph 1 of the Criminal Code, have changed their lawyers after leaving the detention unit, and gave a power of attorney to a lawyer from Belgrade. Also, those who confessed to committing the aforementioned crime, changed their statements and published videos on social networks, saying that they confessed to the crimes after being brutally beaten by police officers at the Majdanpek Police Station.

One of the activists of the citizens' group "Ne dam - Nu dau" from Majdanpek, suspected of the criminal offense of inciting national, racial, and religious hatred and intolerance from Article 317, paragraph 2, in connection with paragraph 1 of the Criminal Code, admitted before the Higher Public Prosecutor in Negotin, the commission of the criminal offense, described the act of committing the offense and listed all persons who participated in the organisation and execution of the criminal offense. Fearing for his safety and the safety of his family, on 24 October, 3 November, and 11 November 2022, he personally reported to the Police Station in Majdanpek that, due to his unchanged statement, he was threatened by certain activists of the citizens' group "Ne Dam - Nu Dau" via social networks, and personally, as well as that he was pressured to change his statement which gave in the Higher Public Prosecutor's Office in Negotin. He also stated that the activists put pressure on him to change his lawyer and hire a lawyer from Belgrade, who will tell him what to say and do. The Higher Public Prosecutor's Office in Negotin was informed about the mentioned events, which qualified the acts as a

threat to security from Article 138, paragraph 3 of the Criminal Code, and criminal reports were taken from the persons on the record and forwarded to the Higher Public Prosecutor's Office in Negotin for further proceedings.

Due to the events of 24 September 2022, three representatives of the Protector of Citizens of the Republic of Serbia visited the Police Station in Majdanpek on 5 October 2022. Representatives of the Protector of Citizens collected the necessary information and had an overview of the complete case files. The Protector of Citizens delivered the Conclusion of the Protector of Citizens to the Majdanpek Police Station, ref. no. 2091/22. Also, on 25 October 2022 two police officers from the Internal Control Sector visited Majdanpek Police Station, and collected the necessary information and gained insight into the complete case files related to the event of 24 September 2022.

In connection with allegations of abuse of official authority by police officers, we inform you that the police officers of the Internal Control Sector of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia acted on four requests of the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek and, in accordance with Article 225 of the Law on police, carried out a control of the legality of work of police officers of the Police Administration in Bor, regarding the respect and protection of human rights and freedoms while exercising police powers when dealing with citizens of Majdanpek, and based on the inspection of the official documentation and collected information, prepared reports, which were submitted to the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, in accordance with Article 282, paragraph 5 of the Criminal Procedure Code, for jurisdiction and decision.

1. On 18 October 2022 the Internal Control Sector of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia received a request from the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek dated 12 October 2022, for the verification of allegations from the criminal charges filed by the lawyer from Belgrade - the attorney of the injured party Dragan Dmitrović from Majdanpek, which states that the police officers of the Majdanpek Police Station and the Kladovo Police Station committed criminal acts Extortion of statements from Article 136, paragraph 1 and Abuse and torture from Article 137, paragraph 3 of the Criminal Code against Dragan Dmitrović. The same lawyer from Belgrade also submitted an identical written address to the Internal Control Sector on 3 October 2022, via e-mail. On 18 October 2022 the same lawyer from Belgrade, attorney of the injured party Nikola Dragošanić from Majdanpek, submitted a written submission to the Department of Internal Control, via e-mail, indicating that the police officers of the Majdanpek Police Station and the Kladovo Police Station committed the criminal acts of extortion of testimony from Article 136, paragraph 1 and Abuse and torture from Article 137, paragraph 3 of the Criminal Code against Nikola Dragošanić. On 19 October 2022, the Department of Internal Control of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia received the conclusion of the Protector of Citizens, by which the Protector of Citizens initiated the procedure of examination of work of the Ministry of Internal Affairs, the Police Directorate, the Police Department in Bor, Majdanpek Police Station, stating that the Protector of Citizens will collect the necessary information and inspect the relevant documentation and videos directly at the Majdanpek Police Station. On 19 October 2022 a Member of Parliament and a member of the Committee for Defence and Internal Affairs, submitted a request for the submission of a report regarding the events that took place in the area of the municipality of Majdanpek in the previous month related to the citizens' opposition to the demolition of the Starica mountain, on which occasion the police officers of the Police Administration in Bor took official measures and actions against the citizens. On 19 October 2022 the Internal Control Sector of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia received, via e-mail, two links in connection with the statements of

Nikola Dragošanić from Majdanpek, in which he states that he was tortured by police officers of the Police Administration in Bor at the Majdanpek Police Station.

Based on collected information, conducted interviews, and review of documentation, the police officers of the Internal Control Sector prepared a report on 1 November 2022 on the verification of the allegations from the criminal complaint filed by the lawyer from Belgrade, as well as the allegations from the written addresses of the MP and member of the Committee for Defence and Internal Affairs and another person, who submitted the written address by e-mail. The report was submitted to the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, for further consideration.

2. On 8 November 2022 the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, submitted a request dated 2 November 2022 to the Department of Internal Control of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia for the verification of the allegations from the criminal complaint filed by the lawyer from Belgrade, the attorney of the injured party Nikola Dragošanić from Majdanpek, which states that the police officers of the Majdanpek Police Station and the Kladovo Police Station committed criminal acts of extortion of testimony from Article 136, paragraph 1 and Abuse and torture from Article 137, paragraph 3 of the Criminal Code.

Based on collected information, conducted interviews, and review of documentation, the police officers of the Internal Control Sector prepared a report on 1 November 2022 on the verification of the allegations from the criminal complaint filed by the lawyer from Belgrade which was submitted to the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, for further consideration.

3. On 8 November 2022 the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, submitted a request dated 15 November 2022 to the Internal Control Sector of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia for the verification of the allegations from the criminal complaint filed by the citizens' group "Ne dam!", which states that the police officers of the Majdanpek Police Station and the Kladovo Police Station committed criminal acts of extortion of testimony from Article 136, paragraph 1 and Abuse and torture from Article 137, paragraph 3 of the Criminal Code, against Vladimir Božić and another person, both from Majdanpek.

Based on collected information, conducted interviews, and review of documentation, the police officers of the Internal Control Sector prepared a report on the performed verifications dated 15 December 2022, which was submitted to the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, for further consideration.

4. On 30 December 2022 the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek, submitted a request dated 27 December 2022 to the Internal Control Sector of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia for the purpose of collecting information from the police officer of the Majdanpek Police Station and obtaining medical reports from the Negotin Medical Centre, for Vladimir Božić and another person, both from Majdanpek

The police officers of the Internal Control Sector acted according to the above-mentioned request and informed the Basic Public Prosecutor's Office in Negotin, Department in Majdanpek by act of 26 January 2023.

On 26 September 2022, pursuant to the provision of Article 294, paragraph 1 of the Criminal Code, the acting public prosecutor of the Higher Public Prosecutor's Office in Negotin ordered detention for the suspect Vladimir Božić and the suspect Ivan Đorđević, and on 27 September 2022 for the suspect Nikola Dragošanić and the suspect Nenad Miladinović.

Upon the approval of the public prosecutor, the police issued and delivered the order of detention to each of them, which also contained a legal instruction on the right to appeal, which must be submitted to the judge for preliminary proceedings of the Higher Court in Negotin within 6 hours of receiving the decision. On delivery of the decision to all four suspects, ex officio defence attorneys were appointed because the suspects did not want to hire defenders.

All suspects were brought before the public prosecutor for questioning within the legally prescribed term of 48 hours. After the hearing, the custody order was submitted to the competent judge for the preliminary proceedings of the Higher Court in Negotin, against the suspects Vladimir Božić, Ivan Đorđević and Nikola Dragošanić. Concerning the suspect Nenad Miladinović, a proposal was submitted to the judge to impose a measure of prohibition of leaving the place of residence, in order to ensure his presence in the criminal proceedings, and after consideration the judge ordered a 30-day detention.

Therefore, the allegation that the prosecutor ordered detention is unfounded because such a possibility is not even provided for by the Criminal Procedure Code, and in this case, as in all other cases, the legal regulation was adhered to. At the same time, Dragan Dmitrović, whose rights were allegedly violated in terms of arbitrary detention, according to the contents of the delivered letter, was neither detained nor was the detention measure proposed for him later. It is true that the detention measure is not carried out in Majdanpek, where the detained persons reside, but in Negotin, 70 km away, but this is because in the area of jurisdiction of the Higher Court in Negotin, which includes the territory of the municipalities of Kladovo, Majdanpek and Negotin, a District Prison exists only in Negotin where the imposed measures can be carried out.

The suspect Mladen Vladić was not detained in terms of the provisions of Article 294, paragraph 1 of the Criminal Procedure Code because he could not be questioned at the Police Station in Majdanpek, given that he was unavailable to the judicial authorities until 6 October 6, 2022, when, in the presence of a hired defence attorney, he reported to the Higher Public Prosecutor's Office in Negotin. After his hearing, a proposal for detention was submitted to the judge for preliminary proceedings of the Higher Court in Negotin, who, after the hearing, ordered detention up to 30 days.

On 9 September 2022 at 11:01 a.m., a report was received by phone that activists who oppose the works on the Starica Mountain in Majdanpek were attacked by several Chinese citizens. The Deputy Basic Public Prosecutor in Negotin was informed about the event, and ordered that the identity of the participants in the event be determined, the necessary information be collected, including the extent of the injuries sustained, and a report be submitted to the prosecutor's office.

On 9 September 2022 at 11:04 a.m, a legal officer at the mine of the company "Serbia Zijin Copper DOO" – RBM branch Majdanpek, reported by telephone that several activists who oppose the execution of works on Starica mountain in Majdanpek, are stoning the work equipment at the Severni revir elevation point 740. The police officers determined that there was no damage on the work equipment. The Deputy Basic Public Prosecutor in Negotin was

informed about the event, and stated that there are no elements of a criminal offense for which prosecution is undertaken ex officio.

On 9 September 2022 at 02:00 p.m. Vladimir Božić approached the police patrol and reported that earth and stones had been unloaded by the company on the local forest road on Starica mountain. The Deputy Basic Public Prosecutor in Negotin was informed about the event, who stated that there are no elements of a criminal offense, nor a misdemeanour for which prosecution is undertaken ex officio.

On 9 September 2022 at 05:45 p.m., a security officer reported by telephone that about 20 activists who oppose the work at the site on Starica mountain had entered the mine area. The Deputy Basic Public Prosecutor in Negotin was informed about the event, and stated that there are no elements of a criminal offense for which prosecution is undertaken ex officio.

Упитник

Обраћамо вам се у својству Специјалног известиоца за торттуру и друге сурове, нељудске или понижавајуће казне или поступке; Радне групе за произвољна притварања; Специјалног известиоца за унапређење и заштиту права на слободу мишљења и изражавања и Специјалног известиоца за право на мирно окупљање и удруживање, у складу са Резолуцијама УН Савета за људска права број 34/19, 42/22, 34/18 и 41/12.

У складу са тим, желели бисмо да скренемо пажњу Влади Ваше екселенције на информације које смо добили о наводној прекомерној употреби силе против демонстраната и њиховом притварању (до 150 особа) од стране органа реда, током протеста који су мирно почели 7. јула 2020. године. Протести наводно још увек трају у престоници и другим градовима.

У складу са примљеним информацијама:

6. маја 2020. године примењене су хитне мере јавног здравља услед пандемије COVID-19, услед чега се Република Србија сврстала међу прве Европске земље које су вратиле забране слободе кретања, великих окупљања (нпр. предизборни скупови, фудбалски мечеви, спортска такмичења, фестивали) и покретања послова, отварања ресторана и ноћних клубова. Упркос томе, инфекција вирусом COVID-19 експоненцијално расте.

Имајући ово у виду, 7. јула 2020. године, председничком објавом су уведена ограничења усмерена ка сузбијању ескалације COVID-19, која су укључила забрану свих јавних окупљања у престоници Београду (ступило на снагу 8. јула 2020. године) и викенд полицијски час који је спречио београђане да напуштају своје домове (на снази од 10. до 13. јула). Након објављивања саопштења, велика група људи од неколико десетина хиљада се мирно окупила испред парламента како би протестовала против државног одговора на погоршавајућу здравствену кризу и њеног управљања пандемијом COVID-19.

Око 23 часа 7. јула група демонстраната се пробила кроз заштитну ограду испред Народне скупштине са намером уласка у њу. Полиција се у намери да онемогући улазак и растури (*disperse*: растурити, разбити) демонстранте жестоко сукобила са њима. Полиција је прибегла употреби палица, пуштању сузавца у масу и употреби полицијских коња и паса против демонстраната. Сукоби су ескалирали и раширили се по свим београдским улицама. Неколико мањих група демонстраната су наводно напали полицијске снаге бацајући камење, ракете, стаклене боце и палећи полицијска возила.

Следећих дана, протести су настављени у престоници и другим градовима. 8. јула 2020. године хиљаде демонстраната се опет окупило испред Народне скупштине и сукоби са полицијским снага су поновљени. 9. јула протести су били мирни, док су 10. јула пријављени сукоби и насиље. Према примљеним информацијама протести су били мирни између 11. и 13. јула али је настављено полицијско насиље.

Снимци и јављања уживо са телевизије са националном покривеношћу N1 су забележили бројне примере употребе полицијске силе и бруталности. Већи број снимака показује како и униформисани и полицајци у цивилу туку људе палицама и ударају их, укључујући децу и жене који су већ на земљи и не опирају се, пролазнике или оне који беже. На једном видео снимку, док се лице задржава, особа је оборена на земљу и полицијски службеник јој држи стопало на глави. Снимљени су случајеви колективног напада до 15 полицајаца

на једног протестанта, као и када полицајци туку и ударају и пуштају сузавац директно да демонстранте. Неки од починилаца насиља су користили металне палице које не користе српски полицајци и наводно се сумња да они нису део органа реда али да поступају уз сагласност државних власти. Полицијски службеници су наводно остављали повређене демонстранте без надзора. Један видео клип показује полицијске службенике како напуштају своје возило како би померили демонстранта са њихове путање и онда га напуштају остављајући га да лежи на тротоару и поред повреда и немогућности да хода пошто су га тешко претукли бројни полицајци.

У складу са изјавама Дирекције полиције, није могуће утврдити тачан број лица која су задобила повреде или појединаца који су ухапшени. Ипак, на основу дневних информација које је пружио Министар унутрашњих послова, могло би се проценити да је до 150 особа ухапшено и притворено, док су неки од њих осуђени на 60 дана затварања због увреде полицијских службеника или других оптужби. Према наводима Дирекције полиције неколико стотина полицајаца је повређено.

Иако већи број видео клипова јасно показује полицијске службенике у опреми за разбијање протеста како нападају мирне и беспомоћне демонстранте, који је потврђен бројним жалбама поднесеним Београдском центру за људска права, јавни службеници укључујући Председника, Премијера, Министра унутрашњих послова, Омбудсмана (Заштитника грађана) и Директора полиције тврде да није било претеране употребе силе од стране полицијских службеника и органа реда. До данашњег дана Јавни тужиоци у Београду и другим градовима нису покренули нити истраживали наводне случајеве полицијске бруталности и лошег поступања и остали су неми на неколико десетина кривичних пријава за употребу насиља, укључујући лош третман од стране полицијских службеника, које су биле поднете од стране оштећених и организација цивилног друштва.

Док не желимо да прејудуцирамо тачност ових навода, изражавамо озбиљну забринутост на горе наведене наводе за преступе против мирољубивих демонстраната од стране српских снага безбедности у Београду и другим градовима широм земље. У вези са овим, желели бисмо да скренемо пажњу вашој екселенцији на чланове 7, 9, 14, 19. и 21. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (ICCPR) којем је Србија приступила 21. марта 2001. године, којим је загарантовано апсолутно и неодступајуће право да се не буде жртва тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, право на слободу и сигурност, право на поштено суђење, право на слободу мишљења и изражавања и право на мирно окупљање.

Изражавамо озбиљан аларм на пријављену употребу прекомерне силе од стране органа безбедности како би се растерали демонстранти, укључујући употребу силе кроз употребу сузавца, палица, паса и коња против ненасилних и повређених појединаца који не показују знаке отпора. Док је увођење неопходних и пропорционалних хитних мера у контексту пандемије COVID-19 дозвољено по правилима међународног права, ни под којим околностима није дозвољено ограничавати нечије право да буде заштићен од тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, заштићених члановима 2. до 16. Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака (CAT), коју је Србија ратификовала и члана 7. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (ICCPR). Такође подсећамо на право на мирно окупљање, наведено у члану 21. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (ICCPR), којим се признаје право мирног окупљања. Вршење овог права једино може да буде предмет ограничења наметнутих у складу са законом, а која су потребна у једном демократском друштву у интересу националне безбедности, јавне

безбедности, јавног реда или ради заштите јавног здравља или морала или права и слобода других лица.

Надаље скрећемо пажњу Влади ваше екселенције на право на слободу и сигурност у складу са чланом 9. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (ICCPR), „заштита појединаца од намерног наношења телесних или менталних повреда независно да ли је жртва притворена или не” (CCPR/C/GC/35, пара 9). Штавише, „било каква употреба силе изван притвора којом се намерава наношење бола или патње „немоћној” особи (особа која је под директном физичком или еквивалентном контролом и која није у стању да побегне или пружи отпор) као средство за постизање одређене сврхе представља више од суровог, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања” (A/ 72/178, пара 30) и не може се употребити под било којим околностима.

Подсећамо да је држава и даље одговорна за било које дело својих (државних) службеника, „чак и ако премашују своја овлашћења или крше упутства” (*ultra vires*) (види члан 7. о одговорности државе за међународна штетна дела. Штавише, изражавамо забринутост на наводну присутност наоружаних приватних лица која користе насиље против демонстраната, подсећајући да се по уобичајеном међународном закону понашање појединаца може приписати држави у ситуацијама када она усмерава, даје упутства или врши ефикасну контролу над њиховим активностима (члан 8.). У свим другим ситуацијама држава има обавезу дужне пажње да спречи повреде које су починили приватни актери (члан 2 (1) Међународног пакта о грађанским и политичким правима и Општа препорука Комитета за људска права бр. 31 пар.8).

Специјални извештач за мучење, након његове посете Србији у новембру 2017. године, закључио је у свом извештају да постоје веродостојне индикације о честим мучењима и другим окрутним, нечовечним или понижавајућим поступцима или кажњавању који се дешавају у од стране полицијских службеника са чиме се треба позабавити (A/HRC/40/59/Add1). Подсећамо на препоруке у извештају и позивамо вашу Владу да се бори против некажњивости и предузме брзе, ефикасне и непристрасне истраге горе наведених навода у складу са члановима 7. и 12. Конвенције против тортуре и чланом 2. (3) Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

Такође бисмо желели да изразимо забринутост у вези са ухапшенима и притворенима из разлога повезаних са протестима и нередима. Посебно, апелујемо на вашу Владу да предузме неопходне мере како би се гарантовало њихово право да не буду самовољно лишени слободе и да се спроведе прописан поступак пред независним и непристрасним судом, у складу са члановима 9. и 14. Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

У вези са горе наведеним чињеницама и забринутостима, молимо погледајте Анекс референци на међународно право о људским правима приложен овом писму који цитира међународне инструменте људских права и стандарде релевантне за ове наводе.

С обзиром на хитност ствари, радовали бисмо се одговору о почетним корацима које је предузела ваша Влада да заштити права горе поменутих особа у складу са међународним инструментима.

Будући да је наша одговорност у оквиру мандата који нам је дао Савет за људска права да разјаснимо све предмете који су нам предочени, били бисмо захвални на вашем проматрању на следећим стварима:

1. Молимо наведите било који податак и било који коментар на горе наведене наводе.
2. Молимо наведите детаљне информације о мерама које је предузела ваша Влада за спровођење брзих, непристрасних, независних и ефективних истрага наводних случајева прекомерне употребе силе и злостављања, укључујући, али не ограничавајући се на оне документе о видео клиповима који се шире у медијима. Ако нису предузете никакве истраге, наведите како је то компатибилно са међународним правним обавезама које је Србија преузела.
3. Молимо наведите детаљне информације о прецизним мерама предузетим током праћења препорука из извештаја Специјалног известиоца о мучењу током његове службене посете Србији у новембру 2017.(A/HRC/40/59/Add1), посебно његова запажања у вези са системским полицијским насиљем (параграф 20) и специфичном препоруком која се односи на успостављање инсистиционално независних механизма надзора и одговорности (параграф 24).
4. Молимо наведите податке о чињеничном и правном основу за хапшење, притвор и суђење 150 демонстраната. Укључите податке о томе колико је притворених демонстраната у притвору, колико је пуштено, а колико их је, који су оптужени за кривична дела, да ли имају додељеног или изабраног адвоката и који су одмах изведени пред судију ради утврђивања ваљаности њиховог притвора. Укључите и податке о томе колико је демонстраната осуђено и по којим оптужбама.

Ова комуникација и било који одговор примљен од Владе ваше екселенције биће објављени путем веб локације за извештавање о комуникацији у року од 60 дана. Они ће такође бити доступни у уобичајеном извештају који ће се представити Савету за људска права УН.

Док чекамо одговор, позивамо да се предузму све неопходне привремене мере да се зауставе наводна кршења и спречи њихово поновно појављивање и у случају да истраге подржавају или сугеришу да су наводи тачни, како би се осигурала одговорност било које особе одговорне за наводне повреде.

Ми можемо јавно изразити забринутост у блиској будућности, јер, по нашем мишљењу, информације на којима ће се засновати саопштење довољно су поуздане да указују на оправданост захтева непосредне пажње. Такође верујемо да би шира јавност требало да буде упозорена на потенцијалне импликације горе наведених навода. Изјава за штампу ће садржати информацију да смо контактирали Владу ваше екселенције како бисмо разјаснили питања.

Анекс

Позивање на Међународне норме о људским правима

У вези са горе наведеним чињеницама и недоумицама, желели бисмо да упутимо вашу Владу на релевантне међународне норме и стандарде који су применљиви на питања изнета у горе описаној ситуацији.

Желели бисмо да скренемо пажњу вашој Владу на чланове 7, 9, 14, 19. и 21. Међународног пакта о грађанским и политичким правима (ICCPR), који уређује право да се не сме бити

изложен мучењу и окрутним, нељудском или понижавајуће поступању и кажњавању, право на слободу и безбедност, гаранције спровођења поступка, заштита права на слободу мишљења и изражавања и права на слободу мирног окупљања, односно, не могу се постављати ограничења у вршењу ових права, осим оних која су предвиђена законом, и која су неопходна у демократском друштву у интересу националне или јавне безбедности и јавног реда, („ordre public“), заштите јавног здравља или морала или заштите права и слободе других.

Желели бисмо да нагласимо да је универзална забрана мучења апсолутна, неоспоривог и коначног карактера и поново је покренута у бројним међународним инструментима људских права, хуманитарног и кривичног права. То се између осталог одражава и у члану 5. Универзалне декларације о људским правима и члановима 2. и 16. Конвенције против мучења и другог окрутног, нељудског или понижавајућег поступања или кажњавања (CAT). Србија је постала чланица CAT-а након ратификације 12. марта 2001. године.

У вези са уређивањем окупљања, главна дужност служби за спровођење закона је да омогући мирно окупљање и заштити појединце од штете (CCPR/C/GC/AGO/CO/1 para 21). У погледу прекомерне употребе силе, желели бисмо да скренемо пажњу Вашој Влади на принцип 4. Основних принципа УН о употреби силе и оружја од стране спроводиоца закона, који предвиђа да „службеници за спровођење закона, вршећи своју дужност, у највећој могућој користе ненасилна средства пре него што се прибегну употреби силе и ватреног оружја”. Они могу користити силу и ватрено оружје само ако друга средства постану неефикасна, или без икакве гаранције постизања жељеног резултата. Поред тога, принцип 5. предвиђа да „Кад год је употреба силе и ватреног оружја неизбежна, службеник за спровођење закона ће се (а) спроводити са рестрикцијама везаним за такву употребу и понашати се пропорционално озбиљности учињеног дела и легитимном циљу који треба постићи; (б) минимизира штету и повреде, поштује и очува људски живот; (ц) Осигурати помоћ и медицинску помоћ повређеним или погођеним особама у најранијем могућем тренутку и (д) Осигура да су рођаци или блиски пријатељи или повређени погођене особе обавештени у најранијем могућем тренутку” (усвојио Осми Конгрес УН-а о спречавању криминала и поступања са браниоцима, Хавана, Куба, 27. августа до 7. септембра 1990.).

Надаље, позвали бисмо се и на параграф 7б Резолуције Савета за људска права 16/23, који позива „предузимање упорних, одлучних и ефикасних мера да би се сви наводи или друга сурова, нељудска или понижавајућа поступања или кажњавања одмах истражила, ефикасно и непристрасно од стране независног, надлежног домаћег органа, као и кад год постоји основана сумња да буде уверења да је такав чин почињен: да нађе да су особе које охрабрују, наређују, толеришу или извршавају таква дела одговорна, буду приведена правди и кажњена на начин који је пропорционалан тежини учињеног дела, укључујући званичнике задужене за притворне установе, тамо где је кривично дело почињено: и да се узму у обзир у овом погледу принципе за ефективно истраживање и документовање мучења и другог окрутног, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања и ажуриран скуп принципа за заштиту људска права кроз акције за борбу против некажњивости као корисно средство у напорима за спречавање и борбу против мучења.